

# Fluturii de zi ai județului Satu Mare



*Zerynthia polyxena*

Emanuel Enghiș • Alina Iacob  
Satu Mare - 2022



# Fluturii de zi ai județului Satu Mare



**Emanuel Enghiș • Alina Iacob**  
Satu Mare - 2022

Copyright © 2022 Emanuel Enghiş

Referent ştiinţific: Prof. univ. dr. László Rákosy

Coperta 1: *Zerynthia polyxena* (foto E. Enghiş)

Coperta 4: *Nymphalis antiopa* (ulei pe pânză Nicolae Reinholz)

Design şi tehnoredactare: Emanuel Enghiş

Traduceri: Arina Enghiş (En)

János Márk-Nagy (Hu)

Corectură text: Laura Turdean, Tibor-Csaba Vizauer

Fluturii de zi ai judeţului Satu Mare

ISBN: 978-973-0-35956-5

Contact autori: ing. Emanuel Enghiş

Satu Mare, str. Iuliu Maniu nr. 12

e-mail: vaemen1@yahoo.com

Cu sprijinul Societăţii Lepidopterologice Române

Mulţumiri deosebite Prof. univ. dr. László Rákosy şi Tibor-Csaba Vizauer  
pentru parcurgerea manuscrisului şi observaţiile pertinente aduse.

Tipărit cu sprijinul financiar al S.C. Design Service S.R.L., Satu Mare

Tipărit la Tipografia Colorprint, Zalău

## Cuprins

Cuvânt înainte .....	4
Introducere .....	6
Județul Satu Mare .....	8
Despre fluturi .....	11
Fluturii județului Satu Mare .....	12
Distrușgerea habitatelor .....	14
Ce trebuie făcut? .....	16
Câteva speranțe .....	17
Familia HESPERIIDAE .....	18
Familia PAPILIONIDAE .....	24
Familia PIERIDAE .....	26
Familia RIODINIDAE .....	33
Familia LYCAENIDAE .....	34
Familia NYMPHALIDAE .....	51
Studierea fluturilor .....	81
Monitorizarea fluturilor .....	82
Lista și distribuția speciilor .....	83
Bibliografie .....	89
Index specii .....	90



## Cuvânt înainte

De la un deceniu la altul, de la un an la altul, de la o zi la alta, prăpastia dintre Om și Natură se adâncește. Iar noi, vinovații, refuzăm să acceptăm această realitate crezând că încă nu este prea târziu.

În încercarea de a stăvili dispariția speciilor, declinul populațiilor și pierderea habitatelor naturale, specialiștii ecologi propun diverse strategii globale, naționale sau regionale. Din lipsă de cunoștințe floristice și faunistice, de foarte puține ori aceste strategii și măsuri de protecție și conservare pot fi aplicate cu succes la nivel local. Sintezele globale și naționale au întotdeauna un înalt grad de generalizare, ducând la pierderea esenței regionale.

Cărticica „*Fluturii de zi ai județului Satu Mare*” realizată de doi foarte mari iubitori ai naturii și mai ales ai fluturilor face excepție și îndeamnă la studierea și cunoașterea celui mai atractiv grup de insecte, la nivelul unui județ.

Emanuel Enghiș (inginer) și Alina Iacob (contabil) și-au descoperit pasiunea pentru fluturi cu câțiva ani în urmă. Tenacitatea, perseverența și o ordine exemplară în planificarea și derularea activităților au făcut ca, în numai câțiva ani, cei doi să cunoască bine fluturii de zi din România și foarte bine pe cei din județul Satu Mare.



## Cuvânt înainte

Nemulțumiți de atitudinea majorității semenilor față de natură, de indiferență și ignoranță, dar și de lipsa preocupărilor în direcția educației și culturii pentru aceasta, cei doi s-au pus pe treabă. Au luat la pas cele mai importante locuri și medii de viață din județ, observând, fotografiind sau colectând fluturi. A rezultat acest mic ghid de identificare a fluturilor de zi din județul Satu Mare, cu reușite fotografii realizate în natură pentru cele 123 de specii identificate până în prezent. Cărticica conține valoroase informații referitoare la principalele tipuri de medii de viață prielnice fluturilor din județ, la istoricul cercetărilor, la modul de studiere al fluturilor, etc. Sunt surprinse și aspectele negative, care duc la declinul faunei de fluturi din județ.

Autorii și-au propus să realizeze o cărticică simplă, ușor de utilizat și de transportat chiar și în buzunar, dar care poate satisface curiozitatea primilor pași în natură pentru cei care doresc să vadă și să știe mai mult. În plus, autorii mi-au mărturisit că au mai avut un scop. Și anume să ofere cărticica celor cu care se întâlnesc pe potecile din județul Satu Mare, pentru ca aceștia să înțeleagă mai bine ceea ce fac cu atâta dăruire. Autorii vor purta cărticica în buzunarul de la piept pentru a o oferi cu drag curioșilor cu care se întâlnesc cu speranța că poate se mai molipsește cineva de pasiunea lor.

Prof. univ. dr. László Rákosy  
Președintele Societății Lepidopterologice Române  
Cluj-Napoca, 20.01.2022



## Introducere

În această lucrare sunt descrise pe scurt  
cele 123 specii de fluturi de zi  
identificate până acum în județul Satu Mare,  
din ultimii peste 100 de ani.

Un număr de 107 specii  
am găsit chiar și noi,  
străbătând județul în lung și-n lat.

\*

This booklet briefly describes 123 diurnal butterflies  
that have been registered so far in Satu Mare County.

Furthermore, it includes general aspects  
regarding the county's habitat, biology of butterflies, conservation, etc.

The aim of this brochure is to raise awareness about the imminent  
danger in which butterflies are i.e. – some species went into extinction  
in the past few years and other are about to go extinct,  
unless we do something about to save them.

\*

Jelen kiadvány a Szatmár megyében eddig jelzett 123 nappali lepkefaj  
rövid leírását tartalmazza. Ezen kívül bemutatásra kerülnek  
a megye élőhelyeinek általános jellemzői,  
a lepkék biológiája és a fontosabb természetvédelmi problémák, stb.

A kiadvány célja érzékenyvé tenni a széles  
közönséget a lepkéket veszélyeztető tényezőkre,  
hisz egyes fajok az elmúlt években már eltűntek, míg mások ezután  
fognak eltűnni, ha nem teszünk semmit a megmentésükre.

*Părinților noștri...*



## Introducere

*În toamna anului 2016, am făcut o drumeție în susul unei văi despre care doar auzisem până atunci: Valea Rea. Nu prea mare, dar agitată - așa cum îi zice și numele, valea își adună apele de pe versanții vestici ai Munților Gutâi, situați pe teritoriul județului Satu Mare. M-a surprins numărul mare și varietatea fluturilor ce zburdau printre tufe, unele încă în floare, sau prin vegetația ce însoțea marginea drumului forestier.*

*Mi-am adus aminte de perioada copilăriei (anii '80) când, împreună cu fratele mai mic, entuziaști, am realizat două insectare pentru școală, prinzând fluturii cu un tricou. Și îmi spun: „vreau să cunosc fluturii, vreau să fac din nou un insectar...” Am căutat informații pe internet, mi-am cumpărat cărți, ustensile pentru prins și etalat fluturi, aparat foto cu obiectiv macro pentru insecte și m-am apucat de treabă!*



**Valea Rea, Munții Gutâi**

*De atunci și până astăzi, asta am făcut. În fiecare sfârșit de săptămână, în fiecare concediu, în fiecare oră liberă de după serviciu.*

*Am descoperit cât sunt de vulnerabile aceste ființe, populații întregi de fluturi dispar uneori de la un an la altul. Am decis să mă implic cât pot de mult pentru a salva ceva din aceste minuni naturale, măcar aici, pe plaiurile sătmărene.*

## Județul Satu Mare

**Județul Satu Mare**, prin relieful variat, beneficiază de condiții propice pentru o faună bogată de lepidoptere. Un număr de 123 specii de fluturi de zi poate fi considerat mare raportat la cele aproximativ 203 specii semnalate în România - inclusiv cele extincte (RÁKOSY L. 2013).

O parte sunt fluturi comuni ce pot fi întâlniți aproape pretutindeni. Alții pot fi găsiți doar în anumite habitate specifice. În județul nostru există inclusiv specii foarte rare la nivel național sau european!

Pentru o mai bună cunoaștere a repartizării speciilor de fluturi, am împărțit suprafața județului în cinci zone. Delimitarea acestora ține cont de principalele forme de relief dar și de unele caracteristici comune ale habitatelor (BOGDAN A. 1976).



**Zona SOMEȘ.** Cuprinde partea nordică a Câmpiei de Vest formată din câmpiile Someșului, Crasnei, Ardușului și Livadei. Altitudinile acestor câmpii sunt cuprinse între 116 și 160 m (KARÁCSONYI C. 1995). Această zonă este străbătută de râurile Someș, Crasna, partea inferioară a râului Tur precum și râul Homorod. Tot aici există o zonă de protecție naturală: Aria Protejată Tur.

Habitat propice pentru fluturi se găsesc atât pe văile râurilor cât mai ales în



pădurile de foioase și lizierele lor: Pădurea Noroieni, Pădurea Mare, Pădurea Livada și Mujdeni, Pădurea Ghirișa sau pădurile din lunca Turului.

O parte dintre fluturii remarcabili care pot fi întâlniți în această zonă sunt: *Lycaena helle* (32), *Cupido alcetas* (48), *Phengaris teleius* (53), *Lopinga achine* (106).

## Județul Satu Mare

**Zona CAREI.** În această zonă sunt incluse trei areale mai aparte prin unicitatea lor: *Câmpia Nirului* - formată în principal din dune de nisip intercalate cu zone umede, *Valea Ierului* - reminescentă a unei vechi albies a Someșului (sau Crasnei) - o fabuloasă zonă mlăștinoasă, astăzi distrusă aproape în totalitate în urma desecărilor (KARÁCSONYI C. 1995) și fosta *Mlaștina Ecedeea*, situată în nordul municipiului Carei, la granița cu Ungaria.

*Zerynthia polyxena* (12), *Lycaena alciphron* (36) sau *Argynnis pandora* (66) - sunt câteva dintre speciile importante care se găsesc aici. În anii '80 a fost semnalată o specie



*Câmpia Nirului la Foieni*

foarte rară în Europa: *Colias myrmidone* (26), acum probabil dispărută de aici.

**Zona TĂȘNAD** este formată din coline și dealuri de joase altitudine, acoperite într-un procent important cu păduri de cer (*Quercus cerris*). Pajiștile și fânațele, mai ales cele cu expunere sudică, constituie habitate prielnice pentru fluturii de zi. Dealurile Tășnadului au fost foarte puțin studiate din punct de vedere al lepidopterelor. Având o climă caldă și uscată, aici am găsit mulți fluturi specifici zonelor sudice ale țării.

În anul 2018, Alina Iacob găsea primul exemplar al fluturului *Arethusana arethusana* (121), aflat pe lista speciilor amenințate și protejate de lege (RÁKOSY L. 2021). Căutările ulterioare au dus la descoperirea altor populații numeroase în mai multe locații (Orbău, Chegea, Cehal). Este cea mai nordică semnalare din țară și este posibil ca această zonă să dețină

și cea mai mare densitate a speciei din România!

Tot în aceste locuri s-a găsit în premieră pe județ o mică populație din specia *Brenthis hecate* (74). *Zerynthia polyxena* (12), *Glaucopteryx alexis* (51) sau *Phengaris arion* (52), sunt de asemenea specii de fluturi care conferă zonei un statut care merită pe deplin protejat de lege!



*Dealurile Tășnadului la Chegea*

## Județul Satu Mare

**Zona CODRU** - formată din munții bătrâni și păduroși ai Codrului precum și dealurile molcome din jur - este situată în partea sud-estică a județului, între văile râurilor Someș și Crasna. Aproape deloc cercetată în trecut din perspectiva faunei lepidopterologice, zona deține mult potențial. Deși pășunatul intensiv este practicat pe suprafețe foarte mari, există încă locuri în care intervenția omului e mică sau chiar benefică (fânețele). Avem intenția ca în următorii ani să facem o cercetare sistematică a acestei regiuni. În cele câteva ieșiri pe teren am identificat



**Dealurile Codrului la Solduba**

o populație numeroasă a speciei *Brintesia circe* (120). De asemenea, am semnalat în premieră în zonă speciile *Argynnis laodice* (67) și *Phengaris arion* (52). *Melitaea didyma* (96), *Pyronia tithonus* (114) dar și *Melitaea britomartis* (100) sunt specii interesante care pot fi întâlnite pe văile pâraielor, lizierele pădurilor sau pe pajistile înflorate.

**Zona OAȘ.** Cuprinde partea vestică al Munților Gutâi/Gutin (Masivul Igniș), împreună cu Munții Oaș, inclusiv Depresiunea Oașului și Tarna Mare. Altitudinea acestor munți este modestă (vârful Pietroasa 1201 m în M-ții Gutâi).

Trei văi cu orientare est-vest drenează versanții vestici ai Munților Gutâi: Valea Rea în nord, Râul Tur în centru, Valea Talna în sud. Aceste văi, dar și dealurile piemontale, sunt încă locuri bine conservate unde putem găsi o varietate mare de fluturi diurni. *Hyponephele lycaon* (116), o specie rară și protejată (RÁKOSY L. 2021) găsită de noi în susul Văii Rea în 2019, devine astfel cea mai nordică semnalare din România. *Argynnis laodice* (67) este un fluture cu distribuție foarte localizată în România, găsimu-se în puține locuri. Aici, însă, se găsește una dintre cele mai numeroase populații din țară!

*Limenitis populi* (78), cel mai mare fluture diurn de la noi, a fost semnalat în județ doar aici, foarte rar. Munții Oaș, situați în extremitatea nordică a județului, precum și dealurile învecinate sunt un potențial important în găsirea de noi specii, zona nefiind cercetată până acum.



**Munții Gutin, platoul Huta Certeze**

## Despre fluturi

**Fluturii** sunt insectele ce au atras și fascinat poate cel mai mult, dintotdeauna, oamenii. Prin gingășia lor, prin varietatea nesfârșită a culorilor, fluturii au bucurat deopotrivă copiii și oamenii maturi. Au vestit, împreună cu florile, primăvara și au stabilit o legătură profundă a omului cu natura.

Ciclul de viață al fluturilor este unic și impresionant. Fluturile depune ouăle doar pe acele plante care vor fi hrană pentru omizi. Din ouă vor ecloza omizi minuscule care trec imediat la treabă, hrănindu-se cu frunze. Vor crește repede, năpârlind periodic.

**Forme, culori și texturi de ouă de fluturi:**



Când omida ajunge în ultimul stadiu de dezvoltare, ea încetează să se mai hrănească. Va căuta un loc propice unde va suferi o transformare radicală: va deveni o pupă. În pupă, timp de câteva săptămâni sau luni, se va petrece un alt miracol: transformarea în fluture. Cu aripile inițial pliate, fluturile va ieși din căsuța provizorie. Va pompa lichid în aripi, ele se vor întinde, iar fluturile va deveni cel pe care-l știm. Va zbura din floare-n floare pentru a se hrăni, dar mai ales pentru a se împerechea (CĂPUȘE I. 1971).



În imaginile de mai sus, am surprins ciclul de dezvoltare al fluturului *Brenthis daphne* - Fluturile de mur (73). Omidă a fost găsită pe o tulpină de mur în Pădurea Noroieni în iunie 2019. Acasă am mai hrănit-o două zile cu frunze de mur după care s-a împupat în această superbă crisalidă cu pinteni metalici-aurii.

## Fluturii județului Satu Mare

Primele observații asupra insectelor din jurul orașului Tășnad au fost făcute în tinerețe de către cel care urma să devină marele entomolog și etnograf, Biró Lajos (1856-1931). Născut în Tășnad, pasiunea pentru cercetare și chemarea către aventură avea să-l ducă în îndepărtata Noua Guinee, atunci când această regiune era încă complet necunoscută. Din păcate, informații despre cercetările lui din zona Tășnad sunt foarte puține. Însă, nu este exclus ca exemplare de fluturi colectate în tinerețe să existe la Muzeul Maghiar de Istorie Naturală din Budapesta (SZÉKELY L. 2014, BENEDEK Z. 1979).



Cele mai ample studii asupra fluturilor de zi din județul Satu Mare au fost realizate de către frații Szabó (Gyula și Endre) între anii 1970 - 2010. Ei au semnalat un număr de 114 specii de fluturi de zi, unele dintre ele foarte importante:



Szabó Gyula 1933-2012

*Lycaena helle* (32), *Colias myrmidone* (26), *Euphydryas aurinia* (102) etc.

Cercetările lor au fost concretizate în mai multe lucrări științifice, de referință inclusiv în realizarea prezentei lucrări (SZABÓ A. 1987, SZABÓ I. 1996, SZABÓ I. 2008).

Colecția foarte valoroasă de fluturi a lui Szabó Gyula se găsește la Muzeul Național de Istorie Naturală „Grigore Antipa” din București. O alta, mai mică, este deținută de Muzeul din Carei. Ambele colecții se găsesc într-un amplu proces de evaluare științifică.



Insectar din colecția Szabó - Muzeul Carei

Merită amintită și lucrarea de sinteză a profesorului Gavril Ardelean, care face o primă monografie a faunei județului Satu Mare. Lepidopterele sunt bine reprezentate și se bazează în principal pe studiile lui Szabó Iuliu (Gyula) (ARDELEAN G. 1998).

Cercetările realizate de către Tibor-Csaba Vizauer în anul 2004 în Câmpia Careiului (mai exact dunele de nisip de la Foieni, Urziceni și Horea) duc la identificarea în premieră pentru județ a încă două specii de fluturi de zi: *Polyommatus thersites* (62) și *Lysandra coridon* (61) (VIZAUER T. - C. 2009).

## Fluturii județului Satu Mare

Din toamna anului 2016 am început, inițial dezorganizat, studiarea speciilor fluturilor de zi (din 2018 și a celor de noapte) din județul Satu Mare. La începutul anului 2017 am avut șansa să achiziționăm unul dintre ultimele exemplare ale lucrării **Fluturii diurni din România - Cunoaștere, protecție și conservare** de László Rákosy. Această carte a fost un adevărat stimulator, așa că am trecut la un nivel mai sistematic al studiului. Frumusețea fluturilor întâlniți, descoperirea de noi specii, înțelegerea extraordinarei lor biologii a făcut ca numărul ieșirilor în natură să fie tot mai mare.

Aderarea la **Societatea Lepidopterologică Română** a fost un pas important pentru aprofundarea și înțelegerea metodelor de studiu științific al acestui grup de insecte. Începând cu 2018 am participat anual la lucrările simpozioanelor organizate de Societate, prezentând rezultatele eforturilor noastre. Ele constau succint din:

- semnalarea unui număr de 107 specii de fluturi diurni, dintre care patru în premieră pentru județul Satu Mare: *Brenthis hecate* (74), *Nymphalis xanthomelas* (86), *Limenitis camilla* (79) și *Arethusana arethusana* (121);
- descoperirea unor populații noi din speciile *Brenthis hecate* (74), *Hyponephele lycaon* (116) și *Arethusana arethusana* (121) - ultimele două având statut de specie protejată fiind totodată cele mai nordice semnalări pentru România, de până acum (RÁKOSY L. 2013, SZÉKELY L. 2008).

### Planuri pentru viitor:

- **Continuarea studiilor faunistice, în primul rând în zonele puțin studiate: Dealurile Tășnadului, Munții Oaș și Culmea Codrului;**
- **Publicarea de lucrări științifice referitoare la fauna de lepidoptere a județului, punând accent pe speciile vulnerabile și cele protejate de lege;**
- **Propunerea înființării de noi Arii Protejate, singurele care pot încetini ritmul distrugerii habitatelor și implicit a faunei de fluturi.**



Simpozionul Național de Entomologie  
ediția 2019

## Distrugerea habitatelor înseamnă dispariția fluturilor

Și fluturii, ca multe alte specii de animale, sunt într-un puternic declin. Există studii care demonstrează că în lume numărul insectelor s-a redus cu peste 60% în ultimele decenii. Sunt câteva specii de fluturi care au dispărut definitiv din fauna țării noastre și asta doar în ultimii 30-100 ani, cel mai cunoscut fiind frumosul *Parnassius apollo* (RÁKOSY L. 2003). Din păcate, același declin l-am constatat și noi la nivelul județului Satu Mare. *Lycaena helle* (32), *Colias myrmidone* (26) sau *Euphydryas aurinia* (102) sunt specii probabil dispărute din fauna județului, altele sunt tot mai greu de găsit sau sunt în număr foarte mic: *Lycaena alciphron* (36) sau *Limenitis populi* (78).

Pe lângă schimbările climatice (datorate tot acțiunii omului), principalele cauze care au efect negativ asupra fluturilor sunt:

- **distrugerea**, restrângerea sau fărâmițarea masivă a habitatelor naturale;
- **agricultura intensivă** practicăată pe suprafețe tot mai mari. Pășunile și fânețele străvechi, zonele umede sau lizierele de pădure adăpostesc, pe lângă specii diverse de fluturi și alte insecte, plante rare, amfibieni și mici mamifere. Această unică diversitate a vieții este distrusă brutal de utilaje înfiorător de performante. Am văzut cu ochii mei cum o combină a recoltat în câteva ore dealuri întregi de cultură de floarea soarelui. În zona Dealurilor Tășnadului, acum 5-10 ani erau pășuni sau fânețe naturale în majoritatea hotarelor satelor. Acum ele dispar văzând cu ochii de la un an la altul. Fenomenul este valabil din păcate în toată țara.



*Culturi de floarea soarelui la Cehal*

• **Insecticidele**, pesticidele și erbicidele omoară, pe lângă insectele și plantele "dăunătoare" vizate, alte câteva zeci de specii inclusiv în zonele învecinate.



*Oierit intensiv la Chegea*

• **practicarea oieritului** cu turme foarte mari pe tot parcursul anului, inclusiv iarna. Oile pasc iarba până la sol, mâncând astfel totodată ouăle și larvele insectelor. Suprapășunatul alterează structura covorului vegetal și duce totodată la tasarea solului. Grădina Cailor de lângă Urziceni a fost distrusă în ultimii ani în acest mod. Planta gazdă a fluturului *Colias myrmidone* (26) - *Cytisus nigricans* - a dispărut, fluturile la fel.



## Distrugerea habitatelor înseamnă dispariția fluturilor

• **Incendierea pajiștilor** și a vegetației arbuștive a devenit o practică tot mai răspândită, lipsită de orice logică. Un fluture foarte rar, *Hyponephele lycaon* (116), găsit pe pajiștile montane din zona Huta Certeze a căzut pradă unor astfel de incendieri. Ouăle și larvele acestui fluture trebuiau să se dezvolte tocmai în iarba incendiată.



**Incendieri pe râul Tur**

foto: Bartha Botond-Zsolt/ERESM

• **Desecarea** mlaștinilor și a zonelor umede pentru a câștiga noi suprafețe agricole. Din păcate, prin această acțiune au dispărut pentru totdeauna două habitate unice: **Mlaștina Ecedea** și zonele umede din **Valea Ierului**; fenomenul dispariției mlaștinilor și zonelor umede se produce și prin scăderea nivelului apei freactice, cum e cazul **Mlaștinii Vermeș** de lângă Sanislău.



**Fosta mlaștină Ecedea**

Sursa foto: Google Earth

• **Plantarea speciilor alohtone.** Salcâmul, specie adusă din America de Nord, înlocuiește treptat pădurile vechi de stejar, și așa puține câte au mai rămas. Este situația pădurilor de stejar de la Urziceni și Săcășeni - invadate masiv de salcâm. Cenușerul sau oțetarul fals (*Ailanthus altissima*) este o altă specie ce se extinde tot mai agresiv în detrimentul speciilor autohtone. Unele pajiști naturale au fost transformate în terenuri agricole după care, abandonate. Aici și-a făcut loc ambrosia care

ulterior nu mai poate fi eliminată. Pe aceste terenuri, biodiversitatea aproape că nu mai există.



**Salcâmi, în prim-plan, la Pădurea Heresteț - Tășnad**



**O. S. SÂLCĂMUL!!!**

## Ce trebuie făcut?

Starea habitatelor și a fluturilor fiind atât de gravă, trebuie să facem cu toții câte ceva pentru a salva ce se mai poate.

- **Conștientizarea gravității situației** de către publicul larg este primul pas. Învățătorii și profesorii au un rol esențial în formarea unor generații sensibile și conștiente de situația din natură. Apariția de publicații cu tematică ecologică trebuie încurajată!

- **Implicarea neîntârziată și concretă a tuturor instituțiilor responsabile de mediu.** Există instituții ale statului care ar trebui să fie mult mai active când e vorba de poluarea sau distrugerea unor habitate, mai ales în ariile naturale protejate.

- **Ariile naturale protejate** sunt cel mai bun mod de a proteja un habitat. În județul Satu Mare există câteva asemenea zone: *Ariile protejate Tur* (vizează lunca inferioară a râului Tur, cât și Pădurea Noroieni) și *Situl de importanță comunitară Câmpia Careiului și Câmpia Ierului* - sunt cele mai importante.

Din păcate, am constatat că de multe ori nici măcar în aceste arii protejate nu se respectă legea. Degradarea habitatelor continuă, statutul de sit protejat fiind mai mult pe hârtie.

- **Înființarea de noi Arii Protejate** este esențială. Județul Satu Mare mai are câteva locuri naturale bine conservate în zona Codru sau Munții Gutâi și Oaș, de pildă.



*Dealurile Tășnadului - la Cehal*

Un alt loc care ar merita cu prisosință statutul de Arie Protejată Naturală este zona **Dealurilor Tășnadului**. Karácsonyi Carol, în teza de doctorat *"Flora și vegetația Dealurilor Tășnadului și a colinelor marginale"*, subliniază caracterul unic al acestei regiuni. Mai mult, și din punct de vedere lepidopterologic s-a dovedit că în acest areal se găsesc specii extrem de variate și unice. Specificitatea este o floră și faună caracteristice zonelor sudice, numeroase specii de plante și fluturi fiind aici la granița nordică a arealului lor (KARÁCSONYI C. 2011).

## Câteva speranțe...

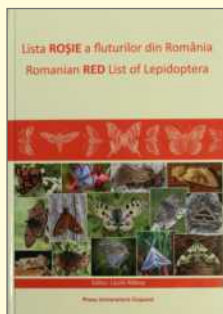
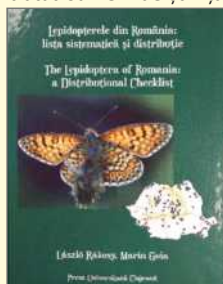
La nivel național, începând cu anul 1990, **Societatea Lepidopterologică Română**, cu sediul la Cluj-Napoca reprezintă forul în care s-au reunit atât oameni de știință, cât și amatorii interesați de fluturi sau insecte și de protejarea lor ([www.lepidoptera.ro](http://www.lepidoptera.ro)).

În articolele științifice publicate în revistele societății s-au adunat date importante care, până la urmă, au dus la realizarea în 2003 a **Catalogului Lepidopterelor României**. Lucrarea a fost actualizată recent, în 2021, sub titlul: **Lepidopterele din România: lista sistematică și distribuție**.

În anul 2013 a apărut cartea **Fluturii diurni din România** de László Rákósy. Un ghid complet, devenit indispensabil pentru cei ce doresc să se inițieze în acest frumos domeniu. O ediție nouă este pe cale să apară.

Anul 2021 vine cu o apariție editorială extrem de valoroasă: **Lista ROȘIE a fluturilor din România** având ca autori un grup de specialiști. Lucrarea identifică speciile periclitate și în pericol de dispariție din România, devenind un instrument esențial pentru viitoarele proiecte de conservare.

Foarte activ este și grupul facebook **Insects of Romania and Europe** cu peste 7000 de membrii. Aici, iubitorii de insecte și fluturi postează fotografii, dar au loc și discuții interesante despre speciile observate. Mai mult, câteva specii interesante au fost semnalate în premieră de către unii amatori cu spirit de observație.



• **Implicarea civică** poate să aibă rezultate!

În 2020 au avut loc incendieri exact în pajiștile unde găsisem fluturile rar *Hyponephele lycaon* (116). Revoltați, am hotărât să acționăm! În primăvara 2021 am realizat și montat 10 panouri de avertizare împotriva incendiilor. Nu o să credeți, dar **NU** au mai avut loc incendieri în acel loc și panourile **NU** au fost distruse!

*Credem în implicarea mai mare pe viitor, atât a instituțiilor  
dar mai ales a oamenilor iubitori de natură.*

*Fie ei pădurari, vânători sau pescari, ciobani, agricultori sau simpli drumeți...*

***"Armata" celor care sunt de partea naturii trebuie întărită!***

## Familia HESPERIIDAE

### 1 *Erynnis tages* / Căposul negru

Specie comună mai multor habitate, fluturile putând fi întâlnit în zona de șes și deal. Cromatica îl face greu de observat prin vegetația uscată.



Pădurea Mare - SM

### 2 *Charcharodus alceae* / Căposul malvei

Găsit de noi până acum ceva mai rar, în zona Carei și Tășnad. Pe măsura extinderii căutărilor, probabil să fie semnalat și în alte zone ale județului.



Carol Androne - Călărași

## Familia HESPERIIDAE

### 3 *Pyrgus carthami* / Căposul mare

Specie semnalată în trecut de către Szabó dar negăsită încă de către noi. Este specifică mai ales zonelor colinar-montane.



Diana Buchila - Cluj

### 4 *Pyrgus malvae* / Căposul comun

Așa cum îi spune și denumirea populară, este o specie răspândită. Poate fi întâlnită în toate zonele județului acceptând mai multe tipuri de habitat.



Pădurea Noroieni - SM

## Familia HESPERIIDAE

### 5 *Pyrgus armoricanus* / Căposul pătat mic

Specie asemănătoare cu cea precedentă, petele albe de pe aripile posterioare sunt mai puțin pronunțate. Mai puțin răspândit decât *P. malvae*.



### 6 *Heteropterus morpheus* / Căposul săltăreț

Are un zbor săltăreț, neîntâlnit la alte specii. Preferă habitate mai umede, poate fi întâlnit la Pădurea Noroieni, Pădurea Mare și Pădurea Mujdeni. Specie protejată.



## Familia HESPERIIDAE

### **7** *Carterocephalus palaemon* / Căposul cu pete galbene

Fluture ce poate fi întâlnit în liziere de păduri cu umiditate medie. Găsit pe văile Munților Gutin și la Pădurea Mujdeni. Zboară de la sfârșitul lunii aprilie.

Pădurea Mujdeni - SM



### **8** *Thymelicus lineola* / Căposul brun cu măciulia neagră

Specie relativ frecventă, inclusiv în habitate ruderales. Întâlnită în mai multe zone ale județului.



Tea Oaches - Mehedintzi

## Familia HESPERIIDAE

- 9** *Thymelicus sylvestris* / Căposul brun cu măciulia brună  
Specie confundabilă cu *Tymelicus lineola* dar măciulia antenei este brună.  
Acest fluture poate fi întâlnit atât în zona de șes, cât și la munte.

Maximilian Teodorescu - Huneedoara



- 10** *Hesperia comma* / Căposul argintiu  
Este considerată o specie relativ răspândită. La noi în județ, a fost găsit în zona Carei, Valea Turului inferior și pe văile Munților Gutin.

Cristian Arghiuș - Covasna





## Familia HESPERIIDAE

### 11 *Ochlodes sylvanus* / Căposul silvan

Specie asemănătoare cu cea precedentă. Specie comună, găsită în mai multe zone ale județului. Fotografia este realizată în curtea proprie de lângă orașul Satu Mare.



### Știați că?

- Fotografierea animalelor sălbatice în natură este dificilă și complexă, ea presupunând, pe lângă noroc, multă experiență și aparatură dedicată.
- Pentru o fotografie reușită a unui fluture, este necesar să te apropii de el, pe nesimțite, uneori la sub un metru distanță.  
De cele mai multe ori, fluturile va zbura, dar prin încercări repetate se poate prinde un cadru reușit.
- Fotografierea fluturilor, insectelor, florilor - în general a subiectelor mici - poartă numele de **macrofotografie**.

*Mulțumim celor 37 pasionați din toată țara care au contribuit, hotărâtor și dezinteresat, cu fotografii excepționale pentru completare - unde a fost cazul.*

*Fotografiile sunt însoțite de locul în care ele au fost realizate.*

*Mulțumiri speciale către Reinholz Nik pentru originala pictură de pe copertă.*

*Fotografiile nesemnate îi aparțin lui Emanuel Enghiș.*

## Familia PAPILIONIDAE

### 12 *Zerynthia polyxena* / Fluturele mărului lupului

Printre cei mai frumoși fluturi de zi, din păcate cu semnalări tot mai rare. Trebuie păstrate habitatele în care mai există planta gazdă - Mărul lupului. Specie protejată.



### 13 *Parnassius mnemosyne* / Apollo negru

Specia este înrudită cu faimosul (dar dispărut din fauna țării), *Parnassius apollo*. Populații sănătoase sunt în M-ții Gutin. Semnalat și pe D. Tășnadului sau Păd. Noroieni.



## Familia PAPILIONIDAE

### 14 *Iphiclides podalirius* / Fluturele sabie

Impozant și ușor de recunoscut, este răspândit în toată țara. Totuși se constată, în ultimii ani, o scădere importantă a numărului de exemplare observate.

Paul-Marian Szatmari - Valea Ierului - SM



Foieni - SM

### 15 *Papilio machaon* / Coada rândunicii

Deși se aseamănă cu specia precedentă, diferențele sunt evidente. Din păcate și această specie se află în regres numeric. Exemplarele din generația a doua sunt mai mari.



Gabriel Găman - Bacău



Gabriel Ițe - Tulcea

## Familia PIERIDAE

### **16** *Leptidea sinapis* / Albilița fragilă

Apare primăvara devreme, dar poate fi văzută toată vara deoarece apare în două sau trei generații. Este foarte fragil și poate fi întâlnit în poieni și liziere de pădure.



Satu Mare - SM

### **17** *Leptidea morsei major* / Albilița de pădure

Specie asemănătoare cu cea precedentă, dar mult mai rară. Habitatele preferate sunt luminișurile de pădure. Noi, deocamdată, nu am întâlnit această specie.



László Rákósy - Cluj

## Familia PIERIDAE

### 18 *Anthocharis cardamines* / Aurora de primăvară

Una dintre primele specii de fluturi ce apare la noi. Masculul are o pată portocalie ceea ce face ca specia să fie ușor de recunoscut. Se găsește în liziere de păduri.



### 19 *Aporia crataegi* / Nălbarul

Foarte larg răspândit acum 50 de ani, în livezi mai ales. Nimicit cu pesticide în ultimii ani, acum rar mai poate fi văzut. Noi l-am văzut întâia și singura dată în județul SM, în mai 2021.



## Familia PIERIDAE

### **20** *Pieris brassicae* / Albița verzei

Asemănătoare cu *P. rapae* dar semnificativ mai mare. Deși poate fi întâlnită în toate zonele, specia este în pericol datorită utilizării masive a pesticidelor în agricultură.



Pădurea Heresteț - SM

### **21** *Pieris rapae* / Albița rapiței

Specie comună, prezentă atât în grădini și culturi agricole, cât și în habitate naturale. Zboară din aprilie până în octombrie, având mai multe generații.



Tur superior - SM

## Familia PIERIDAE

### **22** *Pieris napi* / Albilița napului

Nervurile verzui de pe fața ventrală a aripilor o distinge față de specia anterioară. Specie comună, neamenințată, prezentă din primăvara devreme până toamna.



Valea Tur superior - SM

### **23** *Pontia edusa* / Marmoratul verde

Este o specie relativ răspândită. Se recunoaște după petele verzui de pe fața ventrală a aripilor, prezentă mai ales pe pajiști, unde zboară în căutare de nectar.



Pădurea Mare - SM

## Familia PIERIDAE

### 24 *Colias erate* / Gălbiorul estic

Specie pe care o putem găsi în județul nostru mai ales în zona culturilor de lucernă și trifoi. Specie migratoare, apărută în Transilvania (din est) după anii 1980.



### 25 *Colias croceus* / Gălbiorul migrator

Îl putem întâlni în mai multe părți ale județului, până toamna. Au un zbor rapid, o parte din populațiile acestei specii sosesc primăvara din zonele sudice, fluturile fiind migrator.





## Familia PIERIDAE

### 26 *Colias myrmidone* / Gălbiorul roșcat

Specie foarte periclitată la nivel european. În România mai există câteva populații viabile. În județul Satu Mare au fost semnalate câteva exemplare, în anii 1980.



Csaba Vizauer - Cluj

### 27 *Colias hyale* / Gălbiorul comun

Dintre speciile genului *Colias*, este cea mai răspândită. Se hrănește cu nectar pe pașiști cu flori sau pe culturi de lucernă. În foto: stânga - mascul, dreapta - femelă.



Pădurea Heresteț - SM

## Familia PIERIDAE

### **28** *Colias alfacariensis* / Gălbiorul frate

Specie foarte asemănătoare cu cea precedentă. Preferă pajiștile din zonele mai uscate. Diagnoza sigură se realizează prin analiza armăturii genitale.



László Rákossy - jud. Cluj

### **29** *Gonepteryx rhamni* / Lămâița

Culoarea galben-lămâie îi face inconfundabili. Hibernează peste iarnă, prin urmare îi vom regăsi primăvara devreme. Femelele sunt de culoare galben-pal.



Culmea Codrului - SM

♀

## Familia RIODINIDAE

### 30 *Hamearis lucina* / Fluturele cucului

Zborul fluturului începe odată cu sosirea cucului, în luna aprilie. Poate fi întâlnit în mai multe zone ale județului. Este singurul reprezentant al acestei familii în Europa.



Pădurea Mujdeni - SM

### Știați că?

- În lumea fluturilor, femelele sunt binișor mai mari decât masculii. Astfel, femela de *Limenitis populi* / Fluturele mare al plopului (78) este considerat cel mai mare fluture din fauna lepidopterelor diurne a României.

- Pe lângă cele 203 specii de fluturi de zi din România, există încă aproape 4000 specii de fluturi de noapte și molii (RÁKOSY L., GOIA M. 2021).

O parte dintre aceștia pot fi văzuți zburând și în timpul zilei sau a serii, precum cele din familia Sphingidae.

- Fluturii din genul *Phengaris* (52, 53, 54) se dezvoltă într-o fascinantă relație cu furnicile.

Astfel, larvele (omizile), după parcurgerea primelor stadii de dezvoltare pe planta-gazdă, coboară pe sol unde vor fi "adoptate" de o anumită specie de furnică. Furnicile vor transporta larva în furnicar unde, ori va fi hrănită cu un lăptișor preparat de furnicile lucrătoare (*P. alcon*) ori va mânca din larvele sau pupele „gazdelor” (*P. teleius* de ex.). Tot în furnicar va avea loc și împuparea.

## Familia LYCAENIDAE

### 31 *Lycaena phlaeas* / Fluturașul roșu al măcrișului

Specie nepericlitată, se găsește în mai multe tipuri de habitate din județ. Zboară din aprilie până toamna târziu, în mai multe generații.



### 32 *Lycaena helle* / Fluturașul violet

Specie foarte periclitată. Populația găsită de către Szabó în anii '70 la Păd. Mujdeni este probabil dispărută, habitatul plantei *Persicaria bistorta* degradându-se continuu. În foto, un exemplar din Păd. Mujdeni colectat în 1974, din colecția Muzeului Carei.



## Familia LYCAENIDAE

### 33 *Lycaena dispar rutilus* / Fluturele de foc al măcrișului

La noi în județ se găsește atât în zonele înalte, cât și la câmpie. Deși nu este o specie foarte rară, este protejată de legislația europeană ca indicator pentru zonele umede



Păd. Năroieni - SM

Satu Mare



### 34 *Lycaena virgaureae* / Fluturele roșu al măcrișului

Întâlnit până acum în zonele umede de pe văile din Munții Gutâi. Deosebirea față de *Lycaena dispar* constă în prezența petelor albe de pe fața ventrală a aripilor.



Valea Rea - SM



## Familia LYCAENIDAE

### 35 *Lycaena tityrus* / Fluturașul cenușiu al măcrișului

Specia poate fi întâlnită atât la șes, cât și în zona colinară, în habitate cu vegetație bogată în flori. Există populații numeroase în Câmpia Nirului, la Foieni și Urziceni.



### 36 *Lycaena alciphron* / Fluturele violet

Specie găsită (în premieră) de către noi în zona umedă de la Foieni. În număr mai mic și pe văile montane din Munții Gutâi. Aripile masculilor au frumoase irizații metalice, violet-arămii. Exemplarele de la șes sunt considerabil mai mari.



## Familia LYCAENIDAE

### 37 *Lycaena thersamon* / Fluturele focului cu codiță

Fluturele a fost găsit la Pădurea Mare și în zona Dealurilor Tășnadului, în număr mic. Este o specie vulnerabilă, preferă zonele umede din păcate tot mai puține.



Tășnad- SM

### 38 *Thecla betulae* / Codița de livadă

Considerată o specie amenințată, în județ am găsit exemplare puține în Pădurea Mare și M-ții Gutâi. Recent am descoperit o populație viabilă la Cehal (D. Tășnadului).



Mari Costin - Sibiu

## Familia LYCAENIDAE

### 39 *Favonius quercus* / Codița albastră de stejar

Am găsit, o singură dată, peste 10 exemplare zburând în coronamentul unui stejar tânăr în Păd. Heresteț (lângă Tășnad). Szabó a găsit specia frecvent între 1970-1990.



Tășnad - SM

### 40 *Callophrys rubi* / Codița verde

Ușor de recunoscut după culoarea verde intens a feței inferioare a aripilor. Frecvent acum 25 ani pe pajiști, noi l-am găsit destul de rar în trei dintre zonele județului.



Vlad Mureșan - Cluj



## Familia LYCAENIDAE

### 41 *Satyrrium w-album* / Codița ulmului

Se poate recunoaște după semnul "W" alb de pe fața inferioară a aripilor. Găsit în număr mic în câteva locații unde mai există ulm, dar și pajiști înflorate.



Tur superior - SM

### 42 *Satyrrium pruni* / Codița de prun

Specie frecventă acolo unde se găsesc tufe de porumbar. Din păcate, tufișurile sunt tot mai frecvent înlăturate pentru a face loc pășunilor sau li se dau foc.



Prunar Florin - Hunedoara

## Familia LYCAENIDAE

### 43 *Satyrrium spini* / Codița de spini

Noi nu l-am găsit până acum, Szabó l-a găsit rar. Specia este în regres în toată țara datorită dispariției habitatelor specifice (lizieră de păduri cu tufăriș).



Liviu Ovidiu - Cluj

### 44 *Satyrrium ilicis* / Codița brună de stejar

Preferă lăstărișul din pădurile de foioase. Fluturii depun ouăle pe ramuri tinere de stejar. Destul de frecvent în urmă cu 25 de ani, noi l-am găsit doar în două locuri.



Pădurea Mare - SM

♀

## Familia LYCAENIDAE

### 45 *Satyrium acaciae* / Codița porumbarului

Se găsește în habitate xerotermofile (calde și uscate) cu tufe de porumbar - cu frunzele căruia se hrănește larva. Populații mici în mai multe zone ale județului.



Tina Dreglici - Arad

### 46 *Cupido argiades* / Albăstrelul cu codiță mică

Fluturele este răspândit mai ales în pajiști umede, dar calde. Găsit în mai multe părți ale județului, deocamdată este o specie nepericlitată. Femela are culoarea cafenie.



Tășnad - SM

Chegca - SM



## Familia LYCAENIDAE

### 47 *Cupido decolorata* / Albăstrelul decolorat

Găsit rareori, la Viile SM și M-ții Oaș, de către Szabó. Noi l-am găsit doar la Păd. Noroieni. Se recunoaște prin lipsa celor două pete portocalii de la baza codiței.



### 48 *Cupido alcetas* / Albăstrelul cenușiu

Găsit deocamdată, sigur, doar la Pădurea Mare. Zboară în jurul tufărișurilor însorite. Asemănător și confundabil cu *C. decolorata*, codița fiind specifică genului *Cupido*.



## Familia LYCAENIDAE

### 49 *Celastrina argiolus* / Albăstrelul de crușin

Specie comună, ce poate fi văzută mai ales în jurul tufișurilor, zburând la înălțime. Uneori se adună în număr mare pe sol umed sau pe excremente de animale.



### 50 *Pseudophilotes vicrama* / Albăstrelul mic al cimbrisorului

Deși specia a fost găsită de Szabó la Viile Satu Mare și de Vizauer la Foieni, deocamdată noi nu am întâlnit-o. Considerăm specia ca fiind rară în județul Satu Mare.



## Familia LYCAENIDAE

### 51 *Glauropsyche alexis* / Albăstrelul lui Alexe

Semnalări rare de acum peste 25 ani (Szabó) în zona Călinești-Oaş. Găsită recent (mai 2021) o mică populație în zona Tășnadului (Dealul Salamon - Cehăluț).



Eugenia Petrescu - București

### 52 *Phengaris arion* / Albăstrelul mare al cimbrisorului

Semnalat recent în partea superioară și inferioară a râului Tur, în zona Codru-Bârsău dar și la Tășnad (Cehăluț) - în schimb puține exemplare (foto: femelă depunând ouă).



Cehăluț - SM

Bârsău - SM

## Familia LYCAENIDAE

### 53 *Phengaris teleius* / Albăstrelul argintiu al furnicilor

Se găsește pe pajiști umede, unde crește planta-gazdă - *Sanguisorba officinalis* (foto).  
În județ se cunoaște o singură populație în zona Ariei Protejate Tur. Specie protejată.



Turulung - SM

### 54 *Phengaris alcon* / Albăstrelul comun de gețiană

Specie semnalată sporadic, în trecut, în zonele umede din Turulung și Pădurea Mujdeni. Rămâne să aflăm dacă specia se mai găsește în fauna județului.



## Familia LYCAENIDAE

### 55 *Plebejus argus* / Albăstrelul Argus

Specie comună, se găsește în aproape toate tipurile de habitat, fiind adaptabilă și nepretențioasă. Fața superioară a aripilor la femele este cafenie.



### 56 *Plebejus idas* / Albăstrelul Idas

Specie asemănătoare cu *P. argus*, banda neagră mai îngustă. Identificarea sigură se face prin analiza genitală. Semnalat rar în județ, probabil și datorită determinării dificile.





## Familia LYCAENIDAE

### 57 *Plebejus argyrognomon* / Albăstrelul de coroniște

Asemănător cu speciile precedente de *Plebejus*, se distinge prin faptul că este mai mare. În județ, deși în număr mic, a fost semnalat în mai multe zone.



♂



Adina Mădălina - Buzău

### 58 *Aricia agestis* / Albăstrelul osului iepurei

Pe teritoriul României este o specie relativ frecventă. În județul Satu Mare am găsit-o, deocamdată, destul de rar în zona montană și în pădurile Câmpiei Someș.



Gabriel Ice - Constanța

## Familia LYCAENIDAE

### 59 *Cyaniris semiargus* / Albăstrelul trifoiului roșu

Specie rară în județ (semnalată în trecut la Viile Satu Mare și Mjedeni). Ar putea fi regăsită în zone umede, dar și în cele stepice, în țară fiind destul de frecventă.



### 60 *Lysandra bellargus* / Albăstrelul azuriu

Se deosebește de specia precedentă prin alternanța alb-negru a franjurilor de la marginea aripilor. Semnalată rar în județ mai demult, noi până acum nu l-am găsit.



## Familia LYCAENIDAE

### 61 *Lysandra coridon* / Albăstrelul argintiu

Aripile albastru-argintiu îl deosebesc de restul albăstrelor. Deși relativ răspândit în țară, deocamdată, singura semnalare din județ a fost făcută de Vizauer în Câmpia Nirului (2004).



### 62 *Polyommatus thersites* / Albăstrelul comun nepunctat

Asemănător cu *P. icarus*, diferența constă în absența punctului bazal pe fața inferioară a aripii anterioare. Găsit în Câmp. Nirului (Vizauer). Sunt necesare cercetări viitoare.



## Familia LYCAENIDAE

### 63 *Polyommatus icarus* / Albăstrelul comun

Specie comună atât în țară, cât și în județ. Prezentă în mai multe tipuri de habitat începând cu mijlocul lunii aprilie până la sfârșitul lui octombrie.



### Știați că?

- **Există fluturi** care trăiesc doar câteva săptămâni, dar sunt specii care trăiesc aproape un an, trecând iarna prin hibernare în diverse locuri mai ferite

Printre fluturii care hibernează se numără:

*Nymphalis polychloros* (85), *Nymphalis antiopa* (84), *Vanessa atalanta* (89), *Aglais io* (88), *Polygonia c-album* (91), *Gonepteryx rhamni* (29).

Pe aceștia îi vedem zburând la sfârșitul verii, spre toamnă după care îi revedem primăvara următoare!

- **Nu doar în America** sunt specii de fluturi migratori.

Ei există și în România!

*Vanessa cardui* (90) devine matur în nordul Africii, după care, pentru a evita seceta de acolo, va traversa Marea Mediterană pe mai multe culoare de zbor, precum păsările, ajungând la noi la începutul verii.

Tocmai bine, când vegetația este înflorită, iar fluturele adult se poate hrăni.

## Familia NYMPHALIDAE

### 64 *Libythea celtis* / Fluturele cu cioc

Documentele semnaleză prezența speciei acum 100 de ani în Câmpia Careiului. Astăzi prezent în S-V României și Dobrogea. Sporadic a fost găsit în jud. Arad și Bihor.



### 65 *Argynnis paphia* / Mantia împăratului

Acest fluture impunător poate fi găsit în număr mare în toate pădurile din Câmp. Someșului și nu numai. Îl putem întâlni pe drumuri forestiere și luminișuri începând cu luna iunie.



## Familia NYMPHALIDAE

### 66 *Argynnis pandora* / Roba cardinalului

În trecut, apariții rare datorate migrației din sud. Acum, posibil datorită încălzirii globale, specia poate fi întâlnită în mod curent în Câmpia Nirului și Dealurile Tășnadului.



Chegea - SM



### 67 *Argynnis laodice* / Sidefiul lui Pallas

Dispărut din mai multe locuri în țară, populațiile din zona Munților Gutâi sunt printre cele mai viguroase. Semnalat în premieră și la Culmea Codrului.



Huta Certeze - SM



## Familia NYMPHALIDAE

### 68 *Speyeria aglaja* / Fluturele mare cu sedef

Caracteristice sunt petele argintii de pe fața ventrală a aripilor posterioare. Întâlnit în zona mai înaltă a Țării Oașului și Codru, pe drumuri forestiere și cursuri de apă.



### 69 *Fabriciana adippe* / Fluturele roșcat cu sedef

Asemănător cu precedentul, are în plus un șir de puncte argintii. Poate fi găsit atât în zona deluroasă-muntoasă, cât și în lizierele pădurilor de șes, luminișuri și pajști.



## Familia NYMPHALIDAE

### **70** *Fabriciana niobe* / Fluturele mijlociu cu sifef

Găsit foarte rar, doar pe văile superioare ale râurilor ce coboară din M-ții Gutin. Asemănător cu *S. aglaja*, mai întunecat, în plus are un un punct negru la baza aripii posterioare.



M-ții Gutin - SM

### **71** *Issoria lathonia* / Fluturele mic cu sifef

Petele mari, argintii de pe partea inferioară a aripiilor face fluturele de neconfundat. Prezent în habitate nepretențioase, generația de toamnă este mai bogată în indivizi.



Pădurea Sărăuad - SM



## Familia NYMPHALIDAE

### 72 *Brenthis ino* / Fluturile de aglică

Specie colectată de Szabó doar la Mlaștina Brebu în 1983, în număr mic. Noi am mai găsit-o pe partea superioară a Turului și Văii Rea, în poieni umede și înflorate.



Valea Rea - SM

### 73 *Brenthis daphne* / Fluturile de mur

Mai mare și mai comun decât *Brenthis ino*. Larva se hrănește cu frunze de mur. Vom găsi fluturile zburând uneori în număr mare la liziera pădurilor și în luminișuri.



Pădurea Noroieni - SM



Pădurea Sărăuad - SM

## Familia NYMPHALIDAE

### 74 *Brenthis hecate* / Sidefiul dublu pătat

Specie semnalată în premieră pentru jud. Satu Mare în luna iunie 2021. Deocamdată am găsit un număr redus de exemplare, vom extinde căutările în zonă.



Chegea - SM

### 75 *Boloria euphrosyne* / Sidefiul de primăvară

Găsit sporadic pe văile din zona montană. Puțin mai mare decât *B. selene*, se deosebește de acesta prin punctul mai mic de la rădăcina aripii posterioare.



Valea Tur Superior - SM

## Familia NYMPHALIDAE

### 76 *Boloria selene* / Sidefiul mic

Întâlnit în toate zonele județului unde există pajiști. Apare în 2 generații, putând fi văzut zburând începând cu luna mai. Punctul bazal este mai mare decât la specia precedentă.



Gabriel Găman - Bacău



Moișeni - SM

### 77 *Boloria dia* / Sidefiul pajiștilor

Cel mai mic din genul *Boloria*, îl putem vedea zburând de la începutul lui aprilie până în septembrie, atât în pajiștile umede, cât și în cele uscate.



Pădurea Mare - SM

Bixad - SM

## Familia NYMPHALIDAE

### **78** *Limenitis populi* / Fluturele mare al plopului

În județul SM a fost întâlnit rar, pe văile superioare de munte, unde există plop tremurător. L-am găsit o singură dată în 2018. Impresionant prin mărime și culoare!



Ardeleanu Adrian Bubi - Maramureș

### **79** *Limenitis camilla* / Fluturele nobil al caprifoiului

Semnalat la noi în județ, în premieră (2018), în zona superioară a râului Tur. Rămâne o prezență foarte rară. Preferă pădurile umede și calde, de-a lungul cursurilor de apă.



Corina Jude - Bistrița-Năsăud

## Familia NYMPHALIDAE

### 80 *Neptis sappho* / Fluturele zebra

Ușor de recunoscut după dungile alternante alb-negru. În județ poate fi întâlnit în toate pădurile de șes, dar și în cele din zona colinară, mai ales la marginea lor.



### 81 *Neptis rivularis* / Fluturele dungat al cununiței

Asemănător cu *N. sappho*, dar cu o singură bandă albă, mai lată. Zboară în pădurile umede din zona colinar-montană, excepție face populația din Pădurea Mujdeni.



## Familia NYMPHALIDAE

### 82 *Apatura ilia* / Irizantul mic

Spectaculos, datorită aripilor irizante în albastru sau violet (forma *ilia* respectiv *clytie*). Precaut, cu zbor rapid, face dificilă fotografierea. Preferă pădurile de deal și șes.



Pădurea Mare - SM



Pădurea Heresteț - SM

### 83 *Apatura iris* / Irizantul mare

Mai mare decât *A. ilia*. Întâlnit pe văile M-ților Gutin și Culmii Codrului. Uneori se adună în număr mare pe cadavre sau excremente. Larvele se dezvoltă pe salcie.



Tur Superior - SM

## Familia NYMPHALIDAE

### 84 *Nymphalis antiopa* / Fustița albă

Când este proaspăt emers, fustița este gălbuie. Printre cei mai frumoși fluturi, îl putem întâlni în pădurile din zona colinară, în aprilie-mai (după hibernare) și iulie-august.



### 85 *Nymphalis polychloros* / Vulpea mare

Comun în trecut, era întâlnit și în livezi de unde a dispărut datorită pesticidelor. Se poate întâlni, mai rar, în zona pădurilor de la șes sau zona colinar-montană.



## Familia NYMPHALIDAE

### 86 *Nymphalis xanthomelas* / Vulpea rară

Nesemnlat în județ până recent (2019), se constată o revenire a speciei. Foarte asemănătoare cu *N. polychloros*, petele albe din vârful aripilor sunt mai pronunțate.



Valea Rea - SM

### 87 *Aglais urticae* / Vulpea mică

Szabó l-a considerat "frecvent peste tot". Noi l-am întâlnit o singură dată, pe terasa casei, în Satu Mare. În mod cert, specia este în regres. Larvele se dezvoltă pe urzică.



Maximilian Teodorescu - Hunedoara



## Familia NYMPHALIDAE

### 88 *Aglais io* / Ochi de păun de zi

Întâlnit în toate zonele județului. Ouăle sunt depuse pe frunze de urzică cu care omizile se vor hrăni. Unic prin ochii sidefii, asemănători cu cei din penajul păunilor



### 89 *Vanessa atalanta* / Amiral

Este o specie răspândită și ușor de recunoscut. O parte din fluturi migrează din zonele sudice. Larvele se dezvoltă pe urzică. Poate fi văzut zburând până toamna târziu.



## Familia NYMPHALIDAE

### 90 *Vanessa cardui* / Fluturele de scaieți

Specie migratoare din nordul Africii. În anul 2019 a avut loc o invazie masivă, milioane de exemplare au ajuns în Europa, inclusiv în județul nostru. Zboară în toate habitatele.



### 91 *Polygonia c-album* / Fluturele cu litera C

Fluturele hibernează, deci îl vom vedea primăvara, îndată ce se încălzește. Un semn alb, în forma literei "C", este vizibil pe fața inferioară a aripilor. Specie frecventă.



## Familia NYMPHALIDAE

### 92 *Araschnia levana* / Doi frați

Singura specie de la noi care are 2 forme diferite (dimorfism sezonier). Generația a 2-a, de vară, este neagră. Specie comună, ce poate fi întâlnită în diverse areale.



### 93 *Melitaea cinxia* / Marmoratul punctat

Mai demult, au fost semnalate exemplare la Orașul Nou și Turulung. Recent, am identificat populații la Foieni și Cehăluț. Specifice sunt punctele de pe banda submarginală.



## Familia NYMPHALIDAE

### 94 *Melitaea diamina* / Marmoratul întunecat

Specie găsită frecvent de către Szabó la Noroieni și Mujdeni. Noi, deocamdată, nu am întâlnit specia. Este posibil să fi regresat datorită dispariției habitatelor umede.



### 95 *Melitaea phoebe* / Marmoratul mare

Se poate recunoaște relativ ușor, deoarece este cea mai mare specie din genul *Melitaea*. Fluture relativ comun, zboară începând cu luna mai.



## Familia NYMPHALIDAE

### 96 *Melitaea didyma* / Marmoratul roșu

Semnalat în zona Turulung de către Szabó. Noi, deocamdată, am găsit specia în câteva locații din zona Codru, dar și în Depresiunea Oaș. Preferă pajiști și pășuni cu flori.



### 97 *Melitaea trivia* / Marmoratul lumânăricii

În județ a fost văzut rar, cu mult timp în urmă. În țară se găsește în mai multe locuri. Sperăm în regăsirea speciei. Este asemănător cu *M. didyma*, cu ceva mai mic.



## Familia NYMPHALIDAE

### 98 *Melitaea athalia* / Marmoratul comun

Cel mai comun din genul *Melitaea*, se poate găsi atât pe pajiști uscate, cât și umede. Banda marginală de pe fața inferioară este galben-pal.



Orbău - SM

### 99 *Melitaea aurelia* / Marmoratul Aurelia

Se confundă cu *M. britomartis*, diagnoza exactă se obține prin studierea armăturii genitale. Din acest motiv, zonele de răspândire sunt incerte. Preferă pajiști cu arbuști.



Pădurea Noroieni - SM

## Familia NYMPHALIDAE

### **100** *Melitaea britomartis* / Marmoratul estic

Asemănător cu *M. aurelia* și *M. athalia*, dar banda marginală de pe fața inferioară este mai întunecată. Noi l-am găsit pe pajiștile din Culmea Codrului și Dealurile Tășnadului.



### **101** *Euphydryas maturna* / Marmoratul frasinului

Specie protejată. Din fericire, în județul SM se găsesc încă populații viabile. Întâlnit în poienile sau drumurile forestiere din pădurile de șes, unde există frasin.



## Familia NYMPHALIDAE

### 102 *Euphydryas aurinia* / Marmoratul Aurinia

Din păcate specia nu a mai fost semnalată în județ de peste 25 ani. Cauza ar putea fi dispariția sau micșorarea drastică a habitatelor umede. Specie protejată în UE și RO.



### 103 *Pararge aegeria tircis* / Umbră și lumină

Poate fi întâlnit în majoritatea pădurilor, zburând printre petele de lumină ce străbat coronamentul. Activ de la începutul lui aprilie până la sf. lunii septembrie.





## Familia NYMPHALIDAE

### 104 *Lasiommata megera* / Vulpea de stâncă

Asemănător cu *L. maera*. Poate fi văzut în majoritatea zonelor județului, preferând locuri mai aride cu sol nud, pe lângă tufărișuri sau lizieră de păduri.



### 105 *Lasiommata maera* / Ocelatul brun

Ocelii sunt mai mari decât la specia precedentă, iar zona cărămizie mai compactă. Întâlnit mai rar decât *L. megera*, dar destul de frecvent în zona colinar-montană.



## Familia NYMPHALIDAE

### 106 *Lopinga achine* / Inelatul auriu

Unul dintre fluturii-simbol ai județului, deoarece este bine reprezentat prin populații viguroase. În țară se găsește localizat în păduri umede de foioase. Specie protejată.



Pădurea Mujdeni - SM

### 107 *Coenonympha arcania* / Păiușul cu dungă galbenă

Ceva mai rar decât celelalte specii de păiuși, preferă zone înierbate cu tufăriș. Caracteristică e banda albă, lată, mărginită de oceli mari. Numeros pe Dealul Salamon - Cehăluț.



Cehăluț - SM

## Familia NYMPHALIDAE

### 108 *Coenonympha glycerion* / Păiușul brun-roșcat

Poate fi găsit pe pajiști înierbate, atât în cele umede, cât și pe cele stepice. Culoarea brună a feței superioare a aripilor îl deosebește de celelalte specii de păiuși.



### 109 *Coenonympha pamphilus* / Păiușul mic

Mai mic, dar cel mai răspândit dintre speciile genului. Întâlnit în toate tipurile de habitat. Are până la trei generații într-un an, așa că îl putem vedea din aprilie până în octombrie.



## Familia NYMPHALIDAE

### **110** *Erebia ligea* / Negriciosul alb-dințat

Specie întâlnită în zona înaltă, pe cele trei văi importante ale Munților Gutâi. Anvergura mare a aripilor, precum ocelii pupilați cu alb, sunt caracteristice speciei.



### **111** *Erebia euryale* / Negriciosul de molidiș

Mai mic decât *E. ligea*. Am identificat o singură populație mică lângă Poiana Șălătruc - Certeze. Caracteristică este banda albă, dentiformă, pe fața inferioară a aripii.



## Familia NYMPHALIDAE

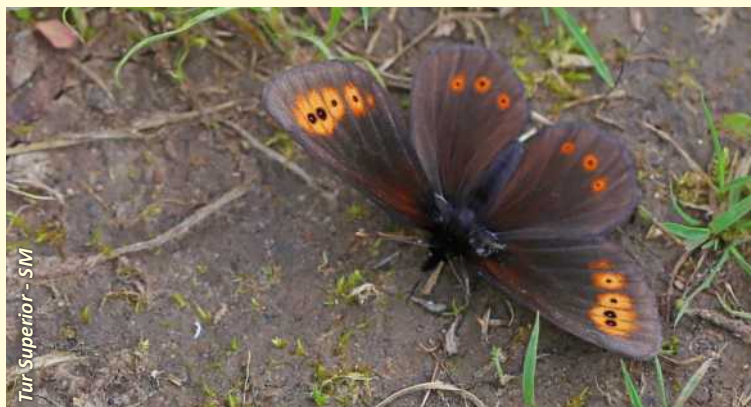
### **112** *Erebia aethiops* / Negriciosul tri-ocelat

Cea mai mare dintre speciile de *Erebia* din județ. Ocelii sunt pupilați cu alb iar pe fața inferioară apare o bandă cenușie. Zboară în număr rezonabil pe văile Munților Gutâi.



### **113** *Erebia medusa* / Negriciosul de primăvară

Apare cel mai devreme dintre speciile de *Erebia* (luna mai). Zboară în număr mare pe văile Munților Gutâi. Vom verifica prezența speciei în Culmea Codrului și Munții Oaș.



## Familia NYMPHALIDAE

### 114 *Pyronia tithonus* / Ochiul boului roșcat

Specie caracteristică lizierelor de pădure și pajiștilor cu tufișuri din vestul țării. Cu populații foarte robuste pe versanții sudici de pe Dealurile Tășnadului, ai Codrului și nu numai.



Cehal - SM

Orbău - SM



### 115 *Aphantopus hyperantus* / Hornarul

Ușor de recunoscut datorită numeroșilor oceli concentrici. Întâlnit în tot județul, în habitate umede în număr mai mare. O singură generație, din iunie până în august.



Culmea Codru - SM



## Familia NYMPHALIDAE

### 116 *Hyponephele lycaon* / Ochiul vacii

Szabó găsește câteva exemplare în zona Turului superior în 1976. Regăsim o mică populație pe platoul de la Huta Certeze în 2019, devenind cea mai nordică semnalare din RO. Din păcate, incendiile de pajști care se practică pune în pericol populația.



### 117 *Maniola jurtina* / Ochiul bouului

Unul dintre cei mai comuni fluturi de zi datorită adaptabilității pentru diferite tipuri de habitat. Masculii apar la începutul lunii mai, femelele două săptămâni mai târziu.



## Familia NYMPHALIDAE

### 118 *Melanargia galathea* / Tabla de șah

O specie frumoasă, de neconfundat, care se găsește în toate zonele județului. Poate fi întâlnit începând cu iunie pe pajiști și fânețele tradiționale, livezi și liziere de păduri.



*Culmea Codrului - SM*

### 119 *Minois dryas* / Ochi albaștri

Fluture de talie mare, îl recunoaștem după ocelii pupilați în albastru. Semnalat în mai multe habitate ale județului, liziere de pădure, cu ierburi înalte sau tufăriș.



Foieni - SM





## Familia NYMPHALIDAE

### **120** *Brintesia circe* / Vrăjitorul alb

Răspândit în vestul RO și Dobrogea. În județul SM exemplare numeroase au fost văzute în Culmea Codrului și Dealurile Tășnadului. Se camunfleață pe scoarța copacilor.



### **121** *Arethusana arethusa* / Vrăjitoarea roșie

Semnalare în premieră în județul SM în 2018, pe raza localității Orbău. În 2020 identificăm o populație mare la Chegea, iar în 2021 o alta, foarte mare, la Cehal - împreună, formând astfel o metapopulație. Recomandăm conservarea habitatului prin crearea unei zone protejate.



## Familia NYMPHALIDAE

### 122 *Hipparchia semele* / Vrăjitorul ruginiu

Specie xerotermofilă (preferă locuri calde și uscate). Semnalat în județ în Munții Gutâi și D. Tășnadului, aici în număr destul de însemnat. Posibil să fie și în alte părți ale județului.



### 123 *Hipparchia fagi* / Vrăjitoarea pădurii

Observat de noi în Munții Gutin (rar) și în pădurile Dealurilor Tășnadului de la Orbău, Cehal, Chegea (mai des). Specia trăiește în pădure, camuflându-se pe scoarța copacilor.



## Studierea fluturilor



Recunoașterea speciilor de fluturi nu este posibilă întotdeauna doar privind-i sau pe baza fotografiilor făcute. Pentru a putea fi identificată corect o specie, uneori este necesară capturarea temporară a fluturelui cu ajutorul fileului entomologic.

Unele specii, însă, nu pot fi recunoscute decât prin colectarea și etalarea lor, după care urmează compararea cu ajutorul unor determinatoare (cărți cu fotografii de fluturi). Mai mult, există câteva specii la care identificarea sigură se realizează doar prin analiza armăturii genitale, care este unică și specifică fiecărei specii. Este cazul fluturilor: *L. sinapis/morsei* (16/17); *Cupido decolorata/alcetas* (47/48); *Plebejus argus/idas* (55/56); *M. aurelia/britomartis* (99/100), etc.



Scopul realizării unei colecții de fluturi este, în primul rând, unul științific. Datele acumulate în timp permit examinări și analize care pot sta la baza luării de măsuri pentru salvarea habitatelor și, implicit, a speciilor de fluturi sau insecte.

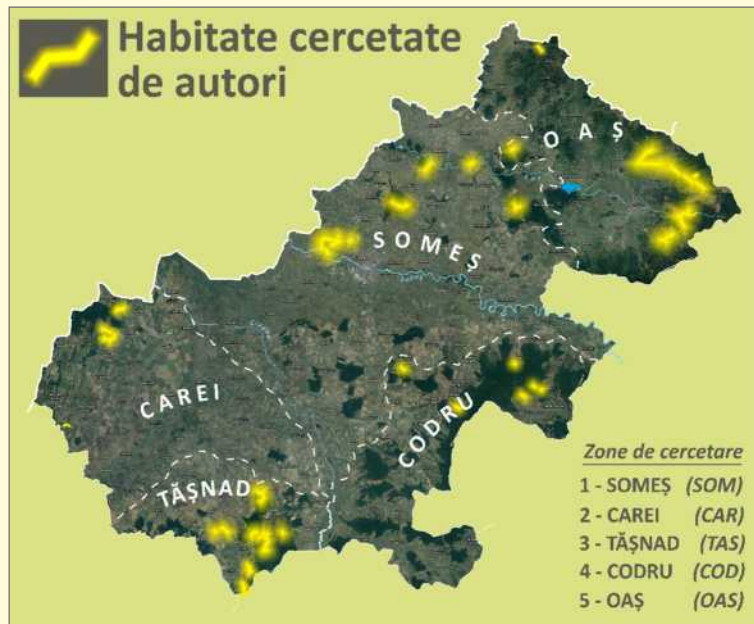
Colectarea speciilor protejate (vezi ultima coloană din **LISTA ȘI DISTRIBUȚIA SPECIILOR** pag. 84-88) este strict interzisă! Acest lucru se poate face în mod excepțional doar pe baza unei derogări emise de Ministerul Mediului.

## Monitorizarea fluturilor

Fluturii sunt "oginda sănătății" unui loc din natură. Lipsa fluturilor înseamnă un habitat sărac în floră și faună, degradat și/sau poluat. Prin urmare, cunoașterea speciilor de fluturi dintr-un areal are o importanță determinatoare în evaluarea calității habitatului respectiv. Din păcate, în România sunt prea puțini specialiști care se ocupă cu studiul faunei lepidopterologice, ei neputând să acopere toate regiunile țării.

În județul Satu Mare (dar și în țară) sunt încă adevărate "pete albe", adică zone în care nu a făcut nimeni asemenea observații. În majoritatea țărilor europene, participarea **pasionaților amatori** la monitorizarea speciilor este o practică curentă. Pe lângă valoarea științifică, o astfel de implicare aduce inclusiv mari satisfacții personale, cunoașterea mai bună a locurilor, dar și o conectare spirituală cu natura.

Monitorizarea fluturilor de zi poate să o facă orice iubitor de natură, cu ocazia unor drumeții - de exemplu. Important este ca observațiile făcute să fie notate într-un caiet. Ulterior, toate datele e bine să fie transcrise într-un tabel Excel și transmise unor persoane sau asociații specializate (*Societatea Lepidopterologică Română* - de exemplu).



## Monitorizarea fluturilor

Nr.	Data obs.	Jud.	Zona	Habitat	Familia	Specia	Observații
1	24.04.2021	SM	Tășnad	Cehăluț/Vale	Pieridae	<i>Pieris brassicae</i>	1 exemplar
2	08.05.2021	SM	Oaș	Moișeni/Tur	Papilionidae	<i>Iphiclides podalirius</i>	7 exemplare
3	04.07.2021	SM	Someș	Pădurea Mare	Hesperiidae	<i>Heteropterus morpheus</i>	3 exemplare

Acumularea în timp a datelor duce la posibilitatea urmării evoluției unor populații de fluturi, mai ales a speciilor periclitate. Prin acest prim studiu încercăm să facem același lucru. Din păcate, concluziile sunt dramatice: *Colias myrmidone* (26), *Lycaena helle* (32), *Euphydryas aurinia* (102) - sunt doar câteva dintre speciile protejate la nivel european care nu au mai fost găsite în ultimul timp, ele probabil au dispărut pentru totdeauna din fauna de fluturi a județului Satu Mare.

## Lista și distribuția speciilor județului Satu Mare

Lista are la bază monitorizările realizate de autori, începând cu toamna anului 2016. Pentru perioada anterioară, am consultat toate publicațiile științifice referitoare la fluturii de zi din județul Satu Mare la care am avut acces. Totodată, am utilizat și date nepublicate primite de la Csaba Vizauer pentru zona Turulung și Valea Ierului (Căuaș, Ghenci, Hotoan). Am beneficiat, de asemenea, de câteva informații importante din colecția Szabó de la Muzeul Național de Istorie Naturală Grigore Antipa, prin amabilitatea dr. Mihai Stănescu - curatorul secției de lepidoptere. De real folos au fost datele colecției Szabó din Carei la care am avut acces cu sprijinul conducerii muzeului.

Pe baza acestor informații, s-a reușit ilustrarea dinamicii în timp a semnalărilor speciilor de fluturi de zi din județul Satu Mare.

Gruparea pe familii și nomenclatura speciilor s-a bazat pe cea mai recentă lucrare ce tratează acest subiect: RÁKOSY L., GOIA M., 2021. Pentru denumirile populare s-a folosit RÁKOSY L. 2013. Speciile protejate au fost documentate din RÁKOSY L. și COLAB., 2021.

Simboluri utilizate:

- - Semnalări înainte de 2016
- - Semnalări după 2016.
- - Semnalări înainte și după 2016.
- - Semnalări numeroase - specie nepericlitată
- - Semnalări sporadice dar regulate - specie amenințată sau vulnerabilă
- - Semnalări rare și foarte rare - specie periclitată și critic periclitată
- ✳ - Specie protejată de lege - OUG 57/2007 cu modificări și aprobări ulterioare.

## Lista și distribuția speciilor

Nr. crt.	Nume specie	SOM	CAR	TAS	COD	OAS	Specie protejată
<b>HESPERIIDAE</b>							
1	<i>Erynnis tages</i>	●	○	●	●	●	
2	<i>Charcarodus alceae</i>	○	●	●			
3	<i>Pyrgus carthami</i>	○					
4	<i>Pyrgus malvae</i>	●	●	●	●	●	
5	<i>Pyrgus armoricanus</i>	●	○	●	●	●	
6	<i>Heteropterus morpheus</i>	●		●		●	✱
7	<i>Carterocephalus palaemon</i>	●				●	
8	<i>Thymelicus lineola</i>	●	○	●		○	
9	<i>Thymelicus sylvestris</i>	●	○	●	●	●	
10	<i>Hesperia comma</i>	○	○			●	
11	<i>Ochlodes sylvanus</i>	●	●	●	●	●	
<b>PAPILIONIDAE</b>							
12	<i>Zerynthia polyxena</i>	●	●	●			✱
13	<i>Parnassius mnemosyne</i>	●	○	●		●	✱
14	<i>Iphiclides podalirius</i>	●	●	●	●	●	
15	<i>Papilio machaon</i>	●	●	●		●	
<b>PIERIDAE</b>							
16	<i>Leptidea sinapis</i>	●	●	●	○	●	
17	<i>Leptidea morsei major</i>	○	○				✱
18	<i>Anthocharis cardamines</i>	●		●		●	
19	<i>Aporia crataegi</i>	○		●	○		
20	<i>Pieris brassicae</i>	●		●	○	●	
21	<i>Pieris rapae</i>	●	●	●	●	●	
22	<i>Pieris napi</i>	●	●	●	●	●	
23	<i>Pontia edusa</i>	●	●	●	●		
24	<i>Colias erate</i>	●	●	●	●		

## Lista și distribuția speciilor

Nr. crt.	Nume specie	SOM	CAR	TAS	COD	OAS	Specie protejată
25	<i>Colias croceus</i>	●	●	●	●	●	
26	<i>Colias myrmidone</i>		○	○			✳
27	<i>Colias hyale</i>	●	●	●	●	●	
28	<i>Colias alfaciariensis</i>	○			○	●	
29	<i>Gonepteryx rhamni</i>	●			●	●	
<b>RIODINIDAE</b>							
30	<i>Hamearis lucina</i>	●	○	●	●	●	
<b>LYCAENIDAE</b>							
31	<i>Lycaena phlaeas</i>	●	●	●	●	●	
32	<i>Lycaena helle</i>	○					✳
33	<i>Lycaena dispar rutilus</i>	●	●	●	●	●	✳
34	<i>Lycaena virgaureae</i>					●	
35	<i>Lycaena tityrus</i>	●	●	●	●	●	
36	<i>Lycaena alciphron</i>		●	●	●	●	
37	<i>Lycaena thersamon</i>	●	○	●			
38	<i>Thecla betulae</i>	●		●		●	
39	<i>Favonius quercus</i>	○	○	●	○		
40	<i>Callophrys rubi</i>	○		●	●	●	
41	<i>Satyrrium w-album</i>	○		●	●	●	
42	<i>Satyrrium pruni</i>	●		●			
43	<i>Satyrrium spini</i>	○	○				
44	<i>Satyrrium ilicis</i>	●		●			
45	<i>Satyrrium acaciae</i>	●	●	●	●	●	
46	<i>Cupido argiades</i>	●	●	●	●	●	
47	<i>Cupido decolorata</i>	●	○		○	○	
48	<i>Cupido alcetas</i>	●					✳
49	<i>Celastrina argiolus</i>	●	●	●	●	●	

## Lista și distribuția speciilor

Nr. crt.	Nume specie	SOM	CAR	TAS	COD	OAS	Specie protejată
50	<i>Pseudophilotes vicrama</i>	○			○		
51	<i>Glaucopsyche alexis</i>			●		○	
52	<i>Phengaris arion</i>	○		●	●	●	✳
53	<i>Phengaris teleius</i>	●	○				✳
54	<i>Phengaris alcon</i>	○					✳
55	<i>Plebejus argus</i>	●	●	●	●	●	
56	<i>Plebejus idas</i>	○	○				
57	<i>Plebejus argyrognomon</i>	○	●		○		
58	<i>Aricia agestis</i>	●	○		●	●	
59	<i>Cyaniris semiargus</i>	○			○	○	
60	<i>Lysandra bellargus</i>	○				○	
61	<i>Lysandra coridon</i>		○				
62	<i>Polyommatus thersites</i>		○				
63	<i>Polyommatus icarus</i>	●	●	●	●	●	
<b>NYMPHALIDAE</b>							
64	<i>Libythea celtis</i>		○				
65	<i>Argynnis paphia</i>	●	●	●	●	●	
66	<i>Argynnis pandora</i>	○	●	●	●	●	
67	<i>Argynnis laodice</i>	○			●	●	✳
68	<i>Speyeria aglaja</i>	○			●	●	
69	<i>Fabriciana adippe</i>	●		●	●	●	
70	<i>Fabriciana niobe</i>					●	
71	<i>Issoria lathonia</i>	●	●	●	●	●	
72	<i>Brenthis ino</i>	●	●	●	●	●	
73	<i>Brenthis daphne</i>	●		●	●	●	
74	<i>Brenthis hecate</i>			●			
75	<i>Boloria euphrosyne</i>			○		●	



## Lista și distribuția speciilor

Nr. crt.	Nume specie	SOM	CAR	TAS	COD	OAS	Specie protejată
76	<i>Boloria selene</i>	●	○	●	●	●	
77	<i>Boloria dia</i>	●	●	●	●	●	
78	<i>Limenitis populi</i>					●	
79	<i>Limenitis camilla</i>					●	
80	<i>Neptis sappho</i>	●	○	●	●	●	✳
81	<i>Neptis rivularis</i>	●				●	
82	<i>Apatura ilia</i>	●	○	●		●	
83	<i>Apatura iris</i>				●	●	
84	<i>Nymphalis antiopa</i>	○			●	●	
85	<i>Nymphalis polychloros</i>	●		●		●	
86	<i>Nymphalis xanthomelas</i>	●	●			●	
87	<i>Aglais urticae</i>	●					
88	<i>Aglais io</i>	●	●	●	○	●	
89	<i>Vanessa atalanta</i>	●	●	●	●	●	
90	<i>Vanessa cardui</i>	●	●	●	○	●	
91	<i>Polygonia c-album</i>	●	●	●	●	●	
92	<i>Araschnia levana</i>	●	●	●	○	●	
93	<i>Melitaea cinxia</i>	○	●	●		○	
94	<i>Melitaea diamina</i>	○					
95	<i>Melitaea phoebe</i>	●	●	●	●	●	
96	<i>Melitaea didyma</i>	○			●	●	
97	<i>Melitaea trivia</i>	○			○		
98	<i>Melitaea athalia</i>	●		●	●	●	
99	<i>Melitaea aurelia</i>	●	○		○		
100	<i>Melitaea britomartis</i>	●		●	●		
101	<i>Euphydryas maturna</i>	●	●	○	○		✳
102	<i>Euphydryas aurinia</i>	○					✳

## Lista și distribuția speciilor

Nr. crt.	Nume specie	SOM	CAR	TAS	COD	OAS	Specie protejată
103	<i>Pararge aegeria tircis</i>	●	●	●	●	●	
104	<i>Lasiommata megera</i>	●	●	●	●	●	
105	<i>Lasiommata maera</i>	○	●	●	●	●	
106	<i>Lopinga achine</i>	●	○	○			✳
107	<i>Coenonympha arcania</i>	●		●	○	●	
108	<i>Coenonympha glycerion</i>	●	●	●	●	●	
109	<i>Coenonympha pamphilus</i>	●	●	●	●	●	
110	<i>Erebia ligea</i>					●	
111	<i>Erebia euryale</i>					●	
112	<i>Erebia aethiops</i>					●	
113	<i>Erebia medusa</i>	○				●	
114	<i>Pyronia tithonus</i>	●		●	●		
115	<i>Aphantopus hyperantus</i>	●	○	●	●	●	
116	<i>Hyponephele lycaon</i>					●	✳
117	<i>Maniola jurtina</i>	●	●	●	●	●	
118	<i>Melanargia galathea</i>	●	●	●	●	●	
119	<i>Minos dryas</i>	●	●	●	●	●	
120	<i>Brintesia circe</i>	●		●	●	●	
121	<i>Arethusana arethusa</i>			●			✳
122	<i>Hipparchia semele</i>	○		●		●	
123	<i>Hipparchia fagi</i>	○		●	○	●	

- *Pyrgus alveus* (Hesperiidae) și *Pieris bryoniae* (Pieridae) - specii care apar în lucrarea ARDELEAN G. 1998, sunt omise în această listă datorită lipsei unor confirmări din alte surse.

- Pentru observațiile anterioare anului 2016, în cazul unor specii mai comune sursele nu indică poziția (zona) semnalării. În schimb există precizări de genul: „comun”, „pe tot locul”, etc. Am ales în aceste situații să nu indicăm în listă zona de observație, ceea ce nu înseamnă că specia nu era prezentă.

## Bibliografie

- ARDELEAN G. 1998. Fauna județului Satu Mare. "Vasile Goldiș" University Press
- BOGDAN A., CĂLINESCU M. 1976. Județul Satu Mare. Ed. Academiei Republicii Socialiste România, București.
- BENEDEK Z. 1979. A Szilágyságtól Új-Guineáig. Kriterion Könyvkiadó, Bukarest.
- CĂPUȘE I. 1971. Fluturii, petale zburătoare. Ed. Științifică, București.
- KARÁCSONYI C. 1995. Flora și vegetația județului Satu Mare. Ed. Muzeului Sătmărean, Satu Mare.
- KARÁCSONYI C. 2011. Flora și vegetația Dealurilor Tășnadului și a colinelor marginale. "Vasile Goldiș" University Press, Arad.
- RÁKOSY L. 2013. Fluturii diurni din România. Cunoaștere, protecție, conservare. Editura Mega, Cluj-Napoca.
- RÁKOSY L., GOIA M. & KOVÁCS Z. 2003. Catalogul Lepidopterelor României / Verzeichnis der Schmetterlinge Rumäniens. Soc. Lepid. Rom., Cluj-Napoca.
- RÁKOSY L. ȘI COLAB., 2021. Lista roșie a fluturilor din România. Presa Universitară Clujană, Cluj-Napoca.
- RÁKOSY L., GOIA M., 2021. Lepidopterele din România: lista sistematică și distribuție. Presa Universitară Clujană, Cluj-Napoca.
- SZÉKELY L. 2008. The Butterflies of Romania / Fluturii de zi din România. C2 Design, Brașov.
- SZÉKELY L. 2014. Istoria Lepidopterologiei din România, Brașov.
- SZABÓ A. 1987. Studiul faunei de macrolepidoptere din împrejurimile localității Turulung (Județul Satu Mare). St. și Com., Muzeul Județean, Satu Mare 7-8: 427-445
- SZABÓ A. 1990. Date despre fauna de lepidoptere a județului Satu Mare. Analele Banatului Științele Naturii, Muzeul Banatului Timișoara, Timișoara 2: 69-73
- SZABÓ I. 1996. Fluturi de zi (Rhopalocera) din județul Satu Mare după cercetările autorului din 1972 până în prezent. St. și Com., Muzeul Județean, Satu Mare 13: 426 - 431
- SZABÓ I. 2008. Fauna de lepidoptere a rezervației "Râul Tur". In: SIKE T., MÁRK NAGY J. (eds.) Flora și fauna rezervației naturale "Râul Tur". Ed. Universității din Oradea, pp. 63-70.
- VIZAUER T. - C. 2009. Contribuții la cunoașterea faunei de macrolepidoptere din Câmpia Careiului (jud. Satu Mare). Bul. inf. Soc. lepid. rom. 20: 141-163

## Index specii

<i>acaciae</i>	39,83	<b>Boloria</b>	54,55,84,85
<i>achine</i>	6,70,86	<i>brassicae</i>	26,81,82
<i>adippe</i>	51,84	<b>Brenthis</b>	7,9,11,53,54,84
<i>aegeria tircis</i>	68,86	<b>Brintesia</b>	8,77,86
<i>aethiops</i>	73,86	<i>britomartis</i>	8,66,67,79,85
<i>agestis</i>	45,84	<i>bryoniae</i>	86
<b>Aglais</b>	60,61,85	<i>c-album</i>	48,62,85
<i>aglaja</i>	51,52,84	<b>Callophrys</b>	36,83
<i>alceae</i>	16,82	<i>camilla</i>	11,56,85
<i>alcetas</i>	6, 40,83	<i>cardamines</i>	25,82
<i>alciphron</i>	7,12,34,83	<i>cardui</i>	48,62,85
<i>alcon</i>	43,84	<b>Carterocephalus</b>	19,82
<i>alexis</i>	7,42,84	<i>carthami</i>	17,82
<i>alfacariensis</i>	30,79,83	<b>Celastrina</b>	41,83
<i>alveus</i>	86	<i>celtis</i>	49,84
<b>Anthocharis</b>	25,82	<b>Charcarodus</b>	16,82
<i>antiopa</i>	48,59,85	<i>cinxia</i>	63,85
<b>Apatura</b>	58,85	<i>circe</i>	8,77,86
<b>Aphantopus</b>	74,86	<b>Coenonympha</b>	70,71,86
<i>apollo</i>	12,22	<b>Colias</b>	7,10,12,28,29,30,79,81,82,83
<b>Aporia</b>	25,82	<i>comma</i>	20,82
<b>Araschnia</b>	63,85	<i>coridon</i>	10,47,84
<i>arcania</i>	70,86	<i>crataegi</i>	25,82
<i>arethusa</i>	7,11,77,79,86	<i>croceus</i>	28,83
<b>Arethusana</b>	7,11,77,79,86	<b>Cupido</b>	6, 39,40,83
<i>argiades</i>	39,83	<b>Cyaniris</b>	46,84
<i>argiolus</i>	41,83	<i>daphne</i>	9,53,84
<i>argus</i>	44,84	<i>decolorata</i>	40,83
<b>Argynnis</b>	7,8,49,50,84	<i>dia</i>	55,85
<i>argyrognomon</i>	45,84	<i>diamina</i>	64,85
<b>Aricia</b>	45,84	<i>didyma</i>	8,65,85
<i>arion</i>	7,8,42,84	<i>dispar rutilus</i>	33,83
<i>armoricanus</i>	18,82	<i>dryas</i>	76,86
<i>atalanta</i>	48,61,85	<i>edusa</i>	27,82
<i>athalia</i>	66,67,85	<i>erate</i>	28,82
<i>aurelia</i>	66,67,79,85	<b>Erebia</b>	72,73,86
<i>aurinia</i>	10,12,68,81,85	<b>Erynnis</b>	16,82
<i>bellargus</i>	46,84	<b>Euphdryas</b>	67,68
<i>betulae</i>	35,83	<i>euphrosyne</i>	54,84

## Index specii

<b>Euphydryas</b>	10,12,81,85	<i>lucina</i>	31,83
<i>euryale</i>	72,86	<b>Lycaena</b>	6,7,10,12,32,33,34,35,79,81,83
<b>Fabriciana</b>	51,52,84	<i>lycaon</i>	8,13,15,75,79,86
<i>fagi</i>	78,86	<b>Lysandra</b>	10,46,47,84
<b>Favonius</b>	36,83	<i>machaon</i>	23,82
<i>galathea</i>	76,86	<i>maera</i>	69,86
<b>Glaucopsyche</b>	7,42,84	<i>malvae</i>	17,18,82
<i>glycerion</i>	71,86	<b>Maniola</b>	75,86
<b>Gonepteryx</b>	30,48,83	<i>maturna</i>	67,85
<b>Hamearis</b>	31,83	<i>medusa</i>	73,86
<i>hecate</i>	7,11,54,84	<i>megera</i>	69,86
<i>helle</i>	6,10,12,32,79,81,83	<b>Melanargia</b>	76,86
<b>Hesperia</b>	20,82	<b>Melitaea</b>	8,63,64,65,66,67,85
<b>Heteropterus</b>	18,81,82	<i>memnosyne</i>	88,82
<b>Hipparchia</b>	78,86	<b>Minois</b>	76,86
<i>hyale</i>	29,79,83	<i>morpheus</i>	18,81,82
<i>hyperantus</i>	74,86	<i>morsei</i>	24,79,82
<b>Hyponephele</b>	8,13,15,75,79,86	<i>myrmidone</i>	7,10,12,29,79,81,83
<i>icarus</i>	47,48,84	<i>napi</i>	27,82
<i>idas</i>	44,84	<b>Neptis</b>	57,85
<i>ilia</i>	58,85	<i>niobe</i>	52,84
<i>ilicis</i>	38,83	<b>Nymphalis</b>	11,48,59,60,85
<b>Inachis</b>	48,85	<b>Ochlodes</b>	21,82
<i>ino</i>	11,53,84	<i>palaemon</i>	19,82
<i>io</i>	48,61,85	<i>pamphilus</i>	71,86
<b>Iphiclides</b>	23,81,82	<i>pandora</i>	7,50,84
<i>iris</i>	58,85	<i>paphia</i>	49,84
<b>Issoria</b>	52,84	<b>Papilio</b>	23,82
<i>jurtina</i>	75,86	<b>Pararge</b>	68,86
<i>laodice</i>	8,50,84	<b>Parnassius</b>	12,22,82
<b>Lasiommata</b>	69,86	<b>Phengaris</b>	6,7,8,31,42,43,79,84
<i>lathonia</i>	52,84	<i>phlaeas</i>	32,83
<b>Leptidea</b>	24,82	<i>phoebe</i>	64,85
<i>levana</i>	63,85	<b>Pieris</b>	26,27,81,82,86
<b>Libythea</b>	49,84	<b>Plebejus</b>	44,45,84
<i>ligea</i>	72,86	<i>podalirius</i>	23,81,82
<b>Limenitis</b>	8,11,12,31,56,85	<i>polychloros</i>	48,59,60,85
<i>lineola</i>	19,20,82	<b>Polygonia</b>	48,62,85
<b>Lopinga</b>	6,70,86	<b>Polyommatus</b>	10,47,48,84

## Index specii

<i>polyxena</i>	7,22,79,82	<i>spini</i>	38,83
<b>Pontia</b>	27,82	<i>sylvanus</i>	21,82
<i>populi</i>	8,12,31,56,85	<i>sylvestris</i>	20,82
<i>pruni</i>	37,83	<i>tages</i>	16,82
<b>Pseudophilotes</b>	41,84	<i>teleius</i>	43,79,84
<b>Pyrgus</b>	17,18,82,86	<b>Thecla</b>	35,83
<b>Pyronia</b>	8,74,86	<i>thersamon</i>	35,83
<i>quercus</i>	36,83	<i>thersites</i>	10,47
<i>rapae</i>	26,82	<i>tithonus</i>	8,74,86
<i>rhamni</i>	30,48,83	<i>tityrus</i>	34,83
<i>rivularis</i>	57,85	<i>trivia</i>	65,85
<i>rubi</i>	36,83	<b>Thymelicus</b>	19,20,82
<i>sappho</i>	57,85	<i>urticae</i>	60,85
<b>Satyrium</b>	37,38,39,83	<b>Vanessa</b>	48,61,62,85
<i>selene</i>	55,85	<i>vicrama</i>	41,84
<i>semele</i>	78,86	<i>virgaureae</i>	33,83
<i>semiargus</i>	46,84	<i>w-album</i>	37,83
<i>sinapis</i>	24,79,82	<i>xanthomelas</i>	11,60,85
<b>Speyeria</b>	51,84	<b>Zerynthia</b>	7,22,79,82





*Nymphalis antiopa*



Această cărticică a fost făcută  
cu gândul că  
cineva, cândva,  
va fi încurajat să facă  
ceva  
pentru cunoașterea,  
protejarea și salvarea  
fluturilor de pretutindeni.



REINACIZ Mik &  
2021